

Ziua Internațională a Trupelor ONU

Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a decis ca ziua de 29 mai a fiecărui an să fie marcată drept Ziua Internațională a Trupelor ONU de Menținere a Păcii pentru a aduce un omagiu femeilor și bărbaților care au activat în cadrul acestor trupe, dând dovadă de profesionalism, devotament și curaj.

În ultimele șase decenii, operațiunile de menținere a păcii ale Organizației Națiunilor Unite au evoluat, devenind unele dintre cele mai importante instrumente ale comunității internaționale. La ora actuală, peste 110 mii de militari, ofițeri de poliție și civili acționează în cadrul a 16 misiuni de menținere a păcii în întreaga lume, începând cu solurile aride ale Darfurului, munții Republicii Democratice Congo până la malurile insulelor Haiti. Sunt implicate 120 de state care contribuie cu personal militar, de poliție și civil.

În anul 2000, Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite a adoptat Rezoluția 1325 privind Femeile, Pacea și Securitatea. Pentru prima dată, Consiliul a admis într-o rezoluție că femeile sunt victimele principale ale conflictelor armate și că ar trebui să joace un rol important în prevenirea și rezolvarea acestora.

Printre recomandările sale, rezoluția face apel la extinderea prezenței femeilor în cadrul misiunilor de menținere a păcii ale ONU.

De atunci, Națiunile Unite au depus eforturi susținute nu numai spre a implica mai multe angajate locale în menținerea și construirea păcii, dar și pentru a recruta mai multe femei în propriile operațiuni. Scopul nu este atingerea egalității sexelor doar de dragul egalității; imperativ este să atragem contribuția unică și remarcabilă pe care o pot avea femeile. Femeile ce poartă căști albastre, cele care monitorizează respectarea drepturilor omului și care participă

la misiuni oferă abilități și viziuni noi de funcționare în domeniul mereu în schimbare al menținerii păcii. Adesea, ele pot comunica mai bine cu femeile locale, generând un sentiment de securitate mai mare și, în același timp, servind drept exemplu de emancipare a femeii. (Din mesajul secretarului general ONU, Ban Ki-Moon, pentru Ziua Internațională a Trupelor ONU).

Complexitatea misiunilor ONU a evoluat de la rolul tradițional de monitorizare a acordurilor de încetare a focului între anumite state, la desfășurarea de operațiuni la scară largă, de multe ori în vederea încetării războaielor civile. Noile misiuni au drept obiectiv facilitarea proceselor politice prin promovarea dialogului național și a reconcilierii, protejarea civililor, asistența pentru dezarmare, demobilizarea și reintegrarea combatanților, sprijinirea organizării alegerilor democratice, protejarea și promovarea drepturilor omului, promovarea reformei în domeniul securității interne și asistența pentru respectarea și aplicarea legii.

În anul 2008, pe timpul misiunilor ONU au murit, în numele păcii, 132 de persoane, dintre care zece femei.

Pentru comemorarea eroilor căzuți, cu prilejul Zilei Forțelor de Menținere a Păcii se organizează o serie de evenimente, cum ar fi Ziua Porților Deschise, la Muzeul Militar Național, unde se vor putea vizita, pe lângă un stand cu materiale de informare cu privire la ONU și cele trei expoziții vernisate recent, *Militarul în societate, Amprente din perioada comunistă (1965-1989) și Expoziția muzeului de Istorie Militară din Budapesta*. De asemenea, Înalțul Comisariat ONU pentru Refugiați, Centrul de Informare ONU pentru România și Academia de Poliție *Alexandru Ioan Cuza* vor organiza, tot în data de 29 mai, o masă rotundă cu tema *Rolul forțelor de menținere a păcii în protecția populației civile*, la sediul Academiei de Poliție, unde, pe lângă cele două ministere care contribuie cu personal și logistică, adică Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Administrației și Internelor, vor participa și reprezentanți ai Președinției României, SPP, CSAT, atașați militari ai celor cinci membri permanenți ai Consiliului de Securitate ONU și ai statelor membre UE, participanți la operații de menținere a păcii. (C.M.)

Foto: Eugen MIHAI

Din aprilie 1991 și până în prezent, România a participat la misiuni ONU de menținere a păcii cu peste 7000 militari și polițiști civili (observatori militari, ofițeri de stat major, ofițeri de legătură, poliție militară, trupe de infanterie, spitale de campanie) situându-se timp de 2 ani (septembrie 1995-iulie 1997) pe locurile 8-12 în lista celor 75-76 state membre contribuatoare la operațiuni ONU de menținere a păcii, cu efective desfășurate simultan de peste 900 căști albastre.

Amenințarea rachetelor

Pe 20 mai, în timpul unei vizite în provincia Semnan, președintele iranian Mahmud Ahamadinejad anunța lansarea reușită a unei rachete sol-sol cu o rază de acțiune de 2.000 de kilometri. Conform afirmațiilor ministrului apărării, Mostafa Mohammad Nadjar, racheta *Sejil 2* (două trepte; două motoare care utilizează combustibil solid combinat), la a cărei construcție s-a folosit tehnologia cea mai avansată, a fost lansată cu succes și a lovit cu precizie ținta.

Teheranul anunțase încă din noiembrie, anul trecut, efectuarea unui test cu o rachetă sol-sol de nouă generație, cu rază medie de acțiune, de tip *Sejil*, însă nu oferise detalii referitoare la aceasta. *Sejil* este un termen coranic referitor la bucățile de piatră aruncate de păsările trimise de divinitate pentru a învinge armata de elefanți a regelui Yemenului, care dorea să distrugă Mecca în urmă cu 14 secole.

În plan strategic, acest nou experiment nu schimbă cu nimic punctul nostru de vedere, deoarece Iranul a mai testat rachete cu rază de acțiune de 1.500 de kilometri, dar ar trebui să îngrijoreze țările europene, aprecia ministrul adjunct de externe israelian, Danny Ayalon. Potrivit acestuia, Iranul încearcă să pună la punct și o rachetă balistică având o rază de acțiune de 10.000 de kilometri, care ar putea atinge coasta de est a Statelor Unite.

Departamentul de Stat american, care a publicat recent **Raportul anual privind terorismul**, plasa Iranul, acuzat că ar fi statul terorist cel mai activ, dar și Siria, Cuba și Sudanul, pe lista neagră a statelor care sprijină terorismul. Departamentul de Stat acuză în special Teheranul că sprijină mișcarea radicală a *Hamas*, gruparea libaneză *Hezbollah*, extremiștii din Irak și talibanii din Afganistan.

La jumătatea lunii mai, președintele american, Barack Obama, trimitea un mesaj premierului Benjamin Netanyahu, în care îi cerea ca Israelul să nu surprindă Statele Unite cu o operațiune militară împotriva Iranului. Posibil ca mesajul liderului american să trădeze îngrijorarea acestuia că Israelul și-ar putea pierde răbdarea și ar putea acționa împotriva Iranului, punând Statele Unite în fața unei situații imprevizibile.

Înainte de alegerile legislative din Israel, Netanyahu promitea că, dacă va fi ales, Iranul nu va ajunge să dețină arme nucleare și că va face tot ceea ce trebuie pentru îndeplinirea acestei promisiuni. Oficialii israelieni își exprimă acordul cu posibilul dialog între Washington și Teheran, însă limitat în timp și cu deschidere și spre alte opțiuni decât cele diplomatice, în cazul în care Iranul nu renunță la programul nuclear.

Marilena GEORGESCU

Transfer de autoritate

La 15 martie 2009, în cadrul misiunii de menținere a păcii din estul Ciadului și nordul Republicii Centrafricane, a avut loc ceremonia de transfer a autorității între forțele Uniunii Europene și cele aparținând Organizației Națiunilor Unite.

Inițial, în conformitate cu Rezoluția 1861 a Consiliului de Securitate, din 14 ianuarie 2009, **MINUCART** (misiunea ONU din Ciad și Republica Centrafricană) a fost autorizată pentru 12 luni. După toate probabilitățile, se va prelungi pentru o perioadă nedeterminată.

Misiunea nu beneficiază încă de un Stat Major pentru Operații, ca în perioada **EUFOR**. Pentru moment, toate sarcinile sunt coordonate de Statul Major din Abeche, estul Ciadului, și de Statul Major din N'Djamena, capitala Republicii Centrafricane. În funcția de comandant **MINUCART** a fost numit generalul-maior Elhadji Kandji, din Senegal, cu o bogată experiență în operațiile de menținere a păcii, iar în cea de adjunct, generalul de brigadă Gerald Aherne, din Irlanda. Funcția de șef de Stat Major al Misiunii a fost încredințată reprezentantului Suediei.

Începând cu jumătatea lunii martie a acestui an, cei aproximativ 2.000 de militari din **EUFOR**, aparținând Albaniei, Croației, Finlandei, Franței, Irlandei, Poloniei și Rusiei, își vor continua misiunea sub egida ONU. Finlanda a hotărât suplimentarea numărului de militari dislocați cu încă 100 de soldați, contingentul finlandez urmând a fi localizat în sectorul de sud, sub comanda Irlandei.

Sunt interesate să participe la misiune și unele țări africane, cum ar fi Ghana, Malawi, Senegal și Togo, ce se vor alătura forțelor ONU în cursul acestui an. Și Norvegia intenționează să ia parte la **MINUCART**, în prezent, având responsabilitatea de a organiza două spitale de campanie în Abeche. Sunt însă și state care au acționat în cadrul **EUFOR**, dar au decis să se retragă complet sau parțial. În acest sens, Austria, Belgia, Olanda și Slovenia au hotărât să își retragă militarii din Ciad pe parcursul acestui an, Suedia retrăgându-se deja în 2008.

Alte state intenționează să își reducă treptat forțele, urmând ca militarii acestora să fie înlocuiți de cei ai țărilor africane. Spre exemplu, Franța, care avea inițial 1.750 de militari în **EUFOR**, iar în prezent acționează în Forchana cu un batalion de sprijin **MINUCART**, format din 250 de militari, își va retrage efectivele pe măsură ce acestea vor fi înlocuite de militarii din Ghana. O situație similară are loc în Birao, Republica Centrafricană, unde o companie franceză va acționa până la sosirea batalionului togolez. Lipsa unui spital de campanie a impus prelungirea misiunii italiene, care până acum s-a desfășurat sub egida **EUFOR**.

Polonia, al cărui contingent urma să își încheie activitatea în octombrie 2009, își va amâna retragerea până la sosirea militarilor din Malawi.

MINUCART a preluat de la **EUFOR** șapte baze complet echipate în: N'Djamena, Abeche, Birao, Iriba, Forchana, Goz Beida și Guereda. Asigurarea securității aeroportului civil din capitala Centrafricană, construit de Uniunea Europeană, cu aproximativ 25 de milioane de euro, a fost transferată de **EUFOR** autorităților din Ciad, potrivit unei înțelegeri anterioare. Este posibil ca 40% din această sumă să fie rambursată Uniunii Europene de către

MINUCART

Principalele obiective

- asigurarea securității civililor, personalului ONU, instalațiilor și echipamentelor, pentru buna desfășurare a misiunii Poliției ONU și a operațiilor umanitare;
- asigurarea securității rutelor pentru furnizarea ajutoarelor umanitare și a celor principale, folosite de **MINUCART**;
- asigurarea securității personalului ONU și **MINUCART**, precum și a celor implicați în distribuirea ajutoarelor umanitare;
- escortarea convoaielor umanitare;
- executarea operațiilor de deminare.

Fazele Misiunii de menținere a păcii din Ciad și Republica Centrafricană

- tranziție;
- stabilizare;
- retragere.

ONU. Similar, Națiunile Unite au preluat majoritatea contractelor încheiate de Uniunea Europeană cu firmele civile furnizoare.

În privința organizării, misiunea ONU diferă de cea **EUFOR**. În afara Statelor Majore care asigură comanda și controlul forțelor, **MINUCART** dispune de un reprezentant politic, în persoana portughezului Angelo Da Silva, care, împreună cu o echipă de civili, își desfășoară activitatea în N'Djamena. În plus, lipsa unor state majore operaționale și separarea elementului de sprijin de cel operațional constituie principalele diferențe între misiunile desfășurate sub egida **EUFOR** și ONU. Teatrul

de operații, similar celui **EUFOR**, a fost divizat în patru sectoare. Trei dintre ele se află în Ciad, cel de al patrulea, în Republica Centrafricană:

- sectorul de nord, cu Statul Major în Iriba și a doua bază, în Bahai;
- sectorul central, cu Statul Major în Forchana și a doua bază, în Guereda;
- sectorul de sud, cu Statul Major în Goz Beida și a doua bază, în Koukou Ankarana;
- sectorul din Republica Centrafricană, cu Statul Major în Birao.

Efectivele dislocate în cadrul **MINUCART**, mai numeroase decât cele care au acționat sub egida Uniunii Europene, numără 5.200 de militari. Suplimentar, pe teritoriul Republicii Centrafricane vor acționa alți 300 de militari. Pe linie strategică, obiectivul comandantului este asigurarea unui climat de securitate, care se va obține prin desfășurarea la timp a unei forțe militare imparțiale, credibile, pentru a permite instituirea legii și ordinii, conducerea și îndeplinirea misiunii umanitare. Pentru a spori securitatea și a lărgi aria de acoperire, dar și pentru a descuraja rebelii, desfășurarea forțelor în Ciad a fost structurată pe baze militare de jumătate de batalion.

Pentru descurajarea rebelilor, se impune prezența unor forțe mobile și rapide. În Republica Centrafricană,

unde relieful ridică mari probleme pentru deplasarea în teren, esențială rămâne mobilitatea aeriană.

Prima fază a misiunii, **tranziția**, a început odată cu adoptarea Rezoluției 1834 a Consiliului de Securitate, din 28 septembrie 2008. Aceasta include **transferul de autoritate de la EUFOR la ONU** și se încheie cu atingerea Capacității Complete de Operare, **FOC (Full Operating Capacity)**. Principalul obiectiv este asigurarea securității, stabilirea comenzii și desfășurarea unei structuri de legătură extensive.

Cea de a doua fază, **stabilizarea**, începe odată cu dobândirea Capacității Complete de Operare și durează până la încheierea operațiilor ONU, situație în care asigurarea securității nu ridică probleme mari. În paralel, are loc înființarea și instruirea Detașamentului Integrat de Securitate, **DIS (Détachement Intégré de Sécurité)**, destinat menținerii ordinii în campurile refugiaților.

A treia fază, **retragerea**, va debuta în momentul în care securitatea asigurată de **MINUCART** va putea fi

menținută, o altă forță urmând să își asume responsabilitatea noilor operații. Până în prezent, nu s-a stabilit încă un calendar în acest sens.

Una din provocările cu care se confruntă militarii **MINUCART**, în afara celor de natură logistică și operațională, constă în stabilirea unor bune relații cu autoritățile din Ciad, axate, în principal, pe controlul armamentului decât pe ajutor umanitar. În același timp, situația din Sudan are o influență semnificativă asupra misiunii **MINUCART**. Creșterea numărului refugiaților din Darfur impune sporirea activităților umanitare și a celor destinate asigurării securității.

Multe din sarcinile **EUFOR** vor fi continuate de **MINUCART**, printre acestea, sprijinirea organizațiilor internaționale și neguvernamentale, dar, cu siguranță, bazele militare, echipamentele preluate de la forțele Uniunii Europene și, nu în ultimul rând, învățămintele desprinse pe parcursul misiunii acestora vor simplifica considerabil sarcina forțelor ONU și, fără îndoială, vor permite ca misiunea să fie mai eficientă.

✉ **Locotenent-colonel Marek BRYLONEK, asistent militar al comandantului adjunct operațional EUFOR CHAD/CAR**

